

Obnovené zřízení zemské

Bitva na Bílé hoře v roce 1620 změnila mocenské poměry uvnitř českého státu. Znamenala konec stavovského státu a panovníkovi zajistila dominantní postavení v království. Nově vzniklé mocenské poměry zakotvilo **Obnovené zřízení zemské**, které vydal český král **Ferdinand II. Habsburský** bez souhlasu stavů. Tento přístup odvozoval od vítězství nad českými stavy ve válce a s tím související teorie o propadlých právech. Zřízení obsahovalo státní, soukromé a trestní právo a soudní řád zemských a královských soudů. Uzakonilo absolutismus namísto stavovství, tedy výlučnou politickou moc v zemi držel panovník, prohlásilo České království za dědičné v Habsburském rodě, katolické náboženství prohlásilo za jediné povolené vyznání v království, zrovnoprávnilo německý jazyk s českým v úředním styku. Panovník rozhodoval o výběru a jmenování zemských úředníků a stavům bylo ponecháno rozhodování o výběru zemských berní na sněmech. Tiskem bylo zřízení vydáno celé v jazykově německé verzi, v jazykově české verzi pouze do folia 135. Ustanovení Obnoveného zřízení zemského zůstala v platnosti až do roku 1848. Původ tohoto jazykově českého rukopisného exempláře dokládá erb Koců z Dobrše.

Obnovené zřízení zemské

1627, Praha

NA, Rukopisy, inv.č. 3374

Obnovené zřízení zemské pro Moravu

Po vojenském vítězství nad českými a moravskými stavy v bitvě na Bílé hoře v roce 1620 a na základě tvrzení o propadlých právech byla **10. května 1627 pro Čechy** a přesně o rok později **10. května 1628 pro Moravu** císařským patentem – z panovníkovy pravomoci, bez souhlasu sněmů, českým králem a moravským markrabětem Ferdinandem II. prohlášena za zákon a úředně vydána zemská zřízení (ústavy). **Obnovené zřízení zemské pro Moravu** kodifikující moravské zemské (šlechtické) právo bylo vyhlášeno na prvním pobělohorském zemském sněmu ve Znojmě 1. července 1628. Tato zřízení znamenala konec stavovských svobod a na tehdejší dobu značné náboženské tolerance a v platnosti pak s menšími úpravami zůstala do roku 1848.

Obnovené zřízení zemské pro Moravu

1628, červenec 1., Znojmo

MZA v Brně, G 21 Staré tisky, inv. č. 954, sign. III/614